

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1990-1991

29 AVRIL 1991

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du
15 décembre 1980 sur l'accès
au territoire, le séjour,
l'établissement et l'éloignement
des étrangers et la loi du
28 juin 1984 relative à
certains aspects de la condition
des étrangers et instituant
le Code de la Nationalité belge**

(Déposée par M. Draps et consorts)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Notre législation actuelle réglementant les possibilités offertes aux étrangers d'entrer et de séjourner en Belgique ainsi que celles réglant notamment les procédures d'acquisition de notre nationalité font qu'aujourd'hui le mariage ouvre souvent la porte à la régularisation du séjour d'un étranger dans notre pays et/ou au regroupement familial et par après à l'acquisition de notre nationalité.

Séjour et nationalité signifient souvent pour certains étrangers désireux de s'établir en Belgique la possibilité de bénéficier à bref délai des nombreux avantages de notre système de sécurité sociale.

Pour des raisons diverses et souvent fondées si l'on se place sur un plan purement individuel, l'étranger a, dans la pratique, deux possibilités de réaliser son dessein de s'établir dans notre pays.

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1990-1991

29 APRIL 1991

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van
15 december 1980 betreffende de
toegang tot het grondgebied,
het verblijf, de vestiging en de
verwijdering van vreemdelingen,
alsmede van de wet van 28 juni 1984
betreffende sommige aspecten van de
toestand van de vreemdelingen en
houdende invoering van het Wetboek
van de Belgische nationaliteit**

(Ingediend door de heer Draps c.s.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De huidige wetgeving waarbij de voor vreemdelingen openstaande mogelijkheden voor binnenkomst en verblijf in België worden geregeld, alsmede die betreffende de procedures met het oog op de verkrijging van de Belgische nationaliteit, hebben ertoe geleid dat vreemdelingen hun verblijf in ons land en/of de hereniging van hun gezin momenteel in vele gevallen legaliseren door te huwen en vervolgens de Belgische nationaliteit te verkrijgen.

Voor een aantal vreemdelingen dat zich in België wil vestigen, bieden verblijf en nationaliteit de mogelijkheid om op korte termijn de talrijke voordelen van ons sociale-zekerheidsstelsel te genieten.

Om diverse — vanuit individueel oogpunt vaak gegronde — redenen beschikken vreemdelingen thans over twee praktische mogelijkheden om het door hen beoogde recht op vestiging in ons land te verkrijgen.

La première possibilité est de recourir à des procédures telles que la reconnaissance d'un statut de réfugié politique, l'obtention d'un titre de séjour souvent conditionné par la délivrance d'un permis de travail ou d'une carte professionnelle, les tentatives pour prolonger la durée de validité d'un visa, etc.

Ces procédures sont la plupart du temps longues, incertaines, et dans de nombreux cas vouées à l'échec, vu la volonté déclarée depuis 1974 de ne plus encourager l'immigration par la délivrance systématique de permis de travail.

La seconde possibilité à laquelle on recourt aujourd'hui de plus en plus régulièrement consiste à contracter mariage avec une personne régulièrement établie en Belgique qu'elle soit de nationalité belge ou étrangère. Il s'agit évidemment, dans ces cas, de mariages purement simulés puisqu'aucun des deux conjoints n'a à un quelconque moment la volonté d'établir sur cette base une communauté de vie durable. Cette pratique permet de court-circuiter en les rendant inutiles toutes les procédures que le candidat au séjour en Belgique aurait dû normalement accomplir puisque le seul fait du mariage lui confère automatiquement un droit de séjour, un droit au regroupement familial et facilite grandement l'acquisition de notre nationalité.

Le but poursuivi par la présente proposition consiste à diminuer l'attrait du mariage simulé comme panacée pour régler globalement les problèmes d'un étranger ne parvenant pas à s'établir en Belgique ou faisant l'objet d'une mesure d'éloignement.

Il n'est en effet pas souhaitable de favoriser la multiplication d'actes purement fictifs conférant à un de leurs auteurs des droits auxquels ne correspond aucune justification puisque le but réellement poursuivi est totalement étranger aux actes purement formels qui sont posés.

Un des remèdes au problème des mariages simulés pourrait en effet être trouvé en modifiant les conséquences du mariage qui sont recherchées par ceux qui ont recours à de telles pratiques.

Ainsi, concernant le problème de l'autorisation de séjour et, à l'instar de ce qui est déjà prévu par certaines législations (notamment le Grand-Duché de Luxembourg) à savoir une dissociation claire entre le mariage et le droit automatique au séjour, il conviendrait de rendre à l'administration et au ministre un pouvoir d'appréciation qui leur fait aujourd'hui totalement défaut.

En matière de regroupement familial subséquent à un mariage, il conviendrait, dans le même esprit, de ne plus reconnaître un droit au regroupement automatique mais de permettre là également au Ministre de la Justice de ne pas faire droit à des demandes pour lesquelles de toute évidence, on aurait eu

De eerste mogelijkheid omvat diverse methoden, zoals de erkenning als politiek vluchteling, de verkrijging van een verblijfsvergunning, die in vele gevallen slechts wordt afgegeven indien de betrokkene over een arbeidsvergunning dan wel over een beroepskaart beschikt, pogingen om de geldigheidsduur van een visum te verlengen enz.

In de meeste gevallen vergt de afwikkeling van die procedures veel tijd, is hun uitkomst onzeker, en zijn zij vaak tot mislukking gedoemd, omdat sedert 1974 het uitdrukkelijke voornemen bestaat de immigratie niet langer aan te moedigen door automatisch arbeidsvergunningen uit te reiken.

De tweede mogelijkheid, waarvan steeds meer gebruik wordt gemaakt, bestaat in het aangaan van een huwelijk met een ingezetene van al dan niet Belgische nationaliteit, die op regelmatige wijze in België verblijft. Het gaat hier uiteraard om schijnhuwelijken, aangezien geen van beide echtgenoten de intentie heeft om op deze grondslag duurzaam samen te leven. Op die wijze kunnen al de — aldus overbodig geworden — procedures die de belanghebbende met het oog op een verblijf in België normalerwijze had moeten volgen, worden ontweken. In dat geval wordt hem immers louter op grond van zijn huwelijk automatisch het recht op een verblijf en gezinshereniging verleend, en de verkrijging van de Belgische nationaliteit aanzienlijk vergemakkelijkt.

Dit wetsvoorstel is erop gericht schijnhuwelijken minder aantrekkelijk te maken als tovermiddel voor alle problemen van vreemdelingen die er niet in slagen zich in België te vestigen, of tegen wie een verwijderingsmaatregel is getroffen.

Het is immers niet wenselijk dat een ongecontroleerde toename van louter fictieve handelingen wordt gestimuleerd, waarbij een van de betrokken partijen bepaalde rechten verkrijgt waarvoor geen rechtvaardiging bestaat, aangezien het daadwerkelijk beoogde doel in het geheel niets met de louter formele handeling te maken heeft.

Een oplossing voor het probleem van de schijnhuwelijken kan bestaan in de wijziging van de uit het huwelijk voortvloeiende gevolgen die door degenen die zich met dergelijke praktijken inlaten, worden nagestreefd.

Wat de verblijfsvergunning betreft, zijn in de wetgeving van met name het Groothertogdom Luxemburg het huwelijk en de automatische toekenning van het recht tot verblijf volledig van elkaar losgemaakt. In navolging daarvan is het wenselijk dat aan het bestuur en de minister, in tegenstelling tot de huidige situatie, opnieuw beoordelingsbevoegdheid wordt verleend.

Op het stuk van de uit het huwelijk voortvloeiende gezinshereniging moet dienovereenkomstig niet langer het recht tot automatische gezinshereniging worden erkend, doch aan de Minister van Justitie eveneens de mogelijkheid worden geboden om niet in te gaan op verzoeken waaraan duidelijk een schijn-

recours à un acte simulé pour tenter de se faire reconnaître artificiellement un droit au « regroupement familial ».

De plus, il a paru dans ce cadre, opportun de supprimer les possibilités de regroupement familial pour les étrangers en situation précaire afin précisément de ne pas créer objectivement une situation les incitant à ne pas rentrer dans leur pays d'origine alors que précisément la formation qu'ils ont reçue devrait contribuer au développement de celui-ci.

Il nous est apparu nécessaire également de modifier le statut privilégié dont bénéficie, en matière d'expulsion du fait de délit commis, l'étranger ayant épousé un Belge ou une Belge. Cette disposition qui, de manière très louable, trouvait sa justification par le désir bien légitime, même en ces circonstances, de protéger l'affection des familles est aujourd'hui très souvent dévoyé par des étrangers délinquants qui contractent des mariages simulés afin de se mettre définitivement à l'abri de tout risque d'expulsion.

Sur le plan du Code de la nationalité, la présente proposition tente à augmenter de 6 mois à 3 ans la durée de vie commune nécessaire pour pouvoir obtenir la nationalité belge. Ceci rendrait plus difficile la pratique des mariages fictifs et permettrait aux juges de disposer d'une période de temps plus longue pour apprécier la réalité des éléments d'idoneité invoqués par celui qui désire acquérir la nationalité belge.

Suite au fait que la jurisprudence a varié concernant le moment où l'obligation de résider ensemble doit être satisfaite, il a été précisé, dans un souci de clarification, que seule la cohabitation postérieure à la célébration du mariage doit être prise en compte.

Enfin, face aux nombreux abus constatés, il paraît souhaitable de renoncer à la possibilité offerte par le dernier alinéa de l'article 16 du Code de la nationalité qui permettrait d'acquérir la nationalité belge par correspondance.

W. DRAPS
S. KUBLA
J. GOL
J. PIVIN
E. BEYSEN
P. BERBEN

huwelijk ten grondslag ligt, dat met het oog op een geforceerde erkenning van het recht op « gezinshereniging » werd gesloten.

Voorts is het in dit verband geraden de mogelijkheden tot gezinshereniging ten behoeve van vreemdelingen die zich in een onzekere situatie bevinden, af te schaffen. Zodoende wordt voorkomen dat objectief gezien een toestand ontstaat waarbij de betrokkenen worden aangemoedigd niet naar hun land van herkomst terug te keren, terwijl de ontwikkeling van dat land precies gebaat is bij de opleiding die de betrokkenen in België hebben genoten.

Het leek ons tevens noodzakelijk het bevoorrechte statuut dat op een met een Belgische ingezetene gehuwde vreemdeling in geval van uitzetting wegens het plegen van een misdrijf van toepassing is, te wijzigen. Deze voorkeursregel was, wat op zichzelf zeer lofwaardig was, gestoeld op het volkomen gerechtvaardigde verlangen om, zelfs in die omstandigheden, de toewijding aan het gezin te beschermen. Thans maken evenwel heel wat vreemde delinquenten misbruik van deze regel om, door middel van een schijnhuwelijk, voorgoed aan een mogelijke uitzetting te ontkomen.

Ter zake van het Wetboek van de Belgische nationaliteit heeft dit wetsvoorstel tot doel de voor de verkrijging van de Belgische nationaliteit vereiste duur van het samenleven van 6 maanden tot 3 jaar te verlengen. Dat zal de praktijk van de schijnhuwelijken bemoeilijken en de rechters zullen over meer tijd beschikken om te toetsen in hoeverre de feiten die degenen die voor verkrijging van de Belgische nationaliteit in aanmerking wensen te komen, tot staving van hun geschiktheid aanhalen, met de werkelijkheid overeenstemmen.

Doordat in de rechtspraak verschil van mening bestaat omtrent het tijdstip waarop aan de verplichting tot samenleven moet zijn voldaan, is duidelijkheidshalve gepreciseerd dat alleen de periode van samenwonen na het sluiten van het huwelijk in aanmerking wordt genomen.

Gelet op het grote aantal misbruiken ten slotte, lijkt het wenselijk af te zien van de in artikel 16, laatste paragraaf, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit feitelijk geboden mogelijkheid om de Belgische nationaliteit per briefwisseling te verkrijgen.

PROPOSITION DE LOI

CHAPITRE Ier

Dispositions modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Article 1er

A l'article 10, alinéa 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, le 4° est abrogé.

Art. 2

L'article 10*bis* de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 10*bis*. — Le conjoint étranger d'un étranger admis ou autorisé à séjourner dans le Royaume ou autorisé à s'y établir, qui vient vivre avec lui, ainsi que leurs enfants s'ils sont à leur charge, et viennent vivre avec eux avant d'avoir atteint l'âge de 18 ans, sont admis à séjourner plus de 3 mois dans le Royaume moyennant l'accord du Ministre de la Justice, à moins qu'un accord international liant la Belgique, ne prévoit des dispositions plus favorables.

Lorsque le conjoint ou l'enfant d'un étranger admis ou autorisé à séjourner dans le Royaume ou autorisé à s'y établir, a été lui-même admis à y séjourner en application du premier alinéa, l'autorisation de rejoindre le même étranger ne peut plus être accordée qu'au cours de la même année civile et de l'année civile suivante.

Quand un étranger a été admis à séjourner dans le Royaume par application du premier alinéa, ni son conjoint, ni ses enfants ne peuvent invoquer le droit de venir le rejoindre.

L'autorisation prévue au premier alinéa, n'est pas applicable aux membres de la famille de l'étranger autorisé à séjourner dans le Royaume pour faire des études ».

Art. 3

L'article 21, 4° de la même loi est abrogé.

WETSVOORSTEL

HOOFDSTUK I

Bepalingen tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Artikel 1

Artikel 10, eerste lid, 4°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wordt opgeheven.

Art. 2

Artikel 10*bis* van dezelfde wet vervangen door wat volgt :

« Art. 10*bis*. — De vreemdeling die de echtgenoot is van een tot een verblijf in het Rijk toegelaten of gemachtigde dan wel een tot vestiging aldaar gemachtigde vreemdeling, die met de laatstgenoemde komt samenleven, alsmede hun kinderen, op voorwaarde dat dezen te hunnen laste zijn en met hen komen samenwonen alvorens de leeftijd van 18 jaar te hebben bereikt, worden met toestemming van de Minister van Justitie voor een verblijf van meer dan 3 maanden op het grondgebied van het Rijk toegelaten, behoudens gunstiger bepalingen van een internationaal verdrag waardoor België zich heeft verbonden.

Is de echtgenoot of het kind van een tot een verblijf in het Rijk toegelaten, dan wel van een tot een verblijf of vestiging aldaar gemachtigde vreemdeling, zelf overeenkomstig het eerste lid tot een verblijf in het Rijk toegelaten, dan kan de machtiging om bij de betrokken vreemdeling te komen wonen alleen tijdens hetzelfde en het daarop volgende kalenderjaar worden verleend.

De echtgenoot of het kind van een vreemdeling die overeenkomstig het eerste lid tot een verblijf in het Rijk is toegelaten, kunnen zich niet beroepen op het recht om bij de laatstgenoemde te komen wonen.

De in het eerste lid genoemde machtiging is niet van toepassing op de leden van het gezin van een vreemdeling die voor studiedoeleinden tot een verblijf in het Rijk is toegelaten. »

Art. 3

Artikel 21, 4°, van dezelfde wet wordt opgeheven.

Art. 4

A l'article 40 de la même loi sont apportées les modifications suivantes :

1) l'alinéa 3 est remplacé par ce qui suit :

« Sauf dispositions contraires de la présente loi, sont assimilés à l'étranger C.E. quelle que soit leur nationalité, les personnes ci-après :

1° ses descendants âgés de moins de 18 ans et qui sont à sa charge;

2° ses ascendants à sa charge. »

2) l'alinéa 4 est abrogé.

CHAPITRE II

Disposition modifiant la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge

Art. 5

L'article 16, § 2 du Code de la Nationalité belge, institué par la loi du 28 juin 1984, est remplacé par ce qui suit :

« § 2. L'étranger qui contracte mariage avec un conjoint de nationalité belge ou dont le conjoint acquiert la nationalité belge au cours du mariage, peut, si les époux ont résidé après mariage ensemble en Belgique pendant au moins 3 ans et tant que dure la vie commune en Belgique, acquérir la nationalité belge par déclaration faite et agréée conformément à l'article 15. Le tribunal peut surseoir à statuer, pendant un temps qu'il détermine mais qui ne peut excéder deux ans, si pour des motifs propres à l'espèce, il estime que la durée de la résidence commune en Belgique est insuffisante pour lui permettre d'apprécier la volonté d'intégration du déclarant. Le refus de l'agrément ne rend pas irrecevable une déclaration ultérieure ».

28 mars 1991.

W. DRAPS
S. KUBLA
J. GOL
J. PIVIN
E. BEYSEN
P. BERBEN

Art. 4

In artikel 40 van dezelfde wet worden de onderstaande wijzigingen aangebracht :

1) het derde lid wordt vervangen door wat volgt :

« Behoudens strijdige bepalingen van deze wet worden de hiernavolgende personen, van welke nationaliteit ook, met de E.G.-vreemdeling gelijkgesteld :

1° zijn bloedverwanten in de nederdalende lijn beneden 18 jaar en die te zijnen laste zijn;

2° zijn bloedverwanten in de opgaande lijn die te zijnen laste zijn. »

2) het vierde lid wordt opgeheven.

HOOFDSTUK II

Bepaling tot wijziging van de wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit

Art. 5

Artikel 16, § 2, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, zoals ingevoerd bij de wet van 28 juni 1984, wordt vervangen door wat volgt :

« § 2. De vreemdeling die huwt met een Belg of wiens echtgenoot gedurende het huwelijk de Belgische nationaliteit verkrijgt kan, indien de echtgenoten gedurende ten minste drie jaar na het huwelijk in België samen hebben verbleven en zolang zij in België samenleven, door een overeenkomstig artikel 15 afgelegde en ingewilligde verklaring de staat van Belg verkrijgen. De rechtbank kan de uitspraak uitstellen, gedurende een termijn die zij bepaalt maar die niet langer dan twee jaar mag belopen, indien zij, om redenen die eigen zijn aan het geval, van mening is dat de duur van het samenleven in België onvoldoende is om haar in staat te stellen de integratiewil van de belanghebbende te beoordelen. De weigering van inwilliging maakt een latere verklaring niet onontvankelijk. »

28 maart 1991.